

NOVOSADSKI SAJAM
91. MEĐUNARODNI
**POLJOPRIVREDNI
SAJAM 18-23 | 5 | 2024**

UFI
Approved
Event

НАЈБОЉЕ ВО ДОЈДОВИНА
THE BEST OF VOJVODINA

SAJAMSKE INFORMACIJE

Novi Sad / 20. maj 2024.

Broj / 2

KAKO SMANJITI KOLIČINU HRANE KOJA SE BACA

DONIRANJEM ČUVAMO ŽIVOTNU OKOLINU

U svetu se proizvodi mnogo hrane, ali se ona često i baca. Neretko se namirnice bacaju zato što se pokvare, ali sve češće i zato što im istekne rok trajanja pre nego što nađu put do kupaca. Zato je i te kako važno da se preduzmu koraci koji bi doprineli da se smanji količina hrane koja se baca, a jedan od njih je poklanjanje namirnica i uklanjanje prepreka kako bi proizvođači i prodavci bili stimulisani da hranu poklone. Upravo to bila je tema jučerašnje radionice „Doniranje hrane i smanjenje nastajanja otpada od hrane u Srbiji“, koju je organizovalo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije.

– Potrebno je da Srbija uskladi svoju zakonsku regulativu s onom koja važi u Evropskoj uniji o doniranju hrane s rokom trajanja, odnosno sa odrednicama „najbolje upotrebiti do“ i „upotrebljivo do“ – kaže projekt-menadžer Fondacije „Ana i Vlade Divac“

Željko Mitkovski. – Ove namirnice se u Srbiji ne mogu ni prodavati, ni donirati, odnosno, praktično su izjednačene, dok u Evropskoj uniji postoji značajna razlika između ove dve odrednice i hrana s naznakom „najbolje upotrebiti do“ može se donirati i nakon isteka roka.

Drugi segment koji utiče na to da se u Srbiji donira manje hrane nego što bi realno moglo i trebalo vezan je za poresku politiku. U većini zemalja članica Evropske unije porez na dodatu vrednost ne plaća se prilikom doniranja hrane koja je pred istekom roka.

– Proizvođači i prodavci hrane u Srbiji koji su u sistemu i koji žele da je doniraju, moraju platiti porez na dodatu vrednost – navodi Mitkovski. – Zbog toga im se više isplati da nakon što istekne rok nekog proizvoda, a u skladu s važećim propisima, sačekaju još pet dana i bace ga ili unište bez plaćanja PDV-a. Umesto toga, mogao bi da se definiše određeni rok do kada bi se

ta hrana mogla donirati bez plaćanja poreza, a to bi sigurno stimulisalo kompanije da se aktivnije uključe i doniraju. Pored socijalnog aspekta, ovo je značajno i za zaštitu životne sredine jer je bačena hrana veliki zagađivač vazduha.

Rukovodilac grupe za analizu bezbednosti hrane biljnog porekla **Snežana Savčić Petrić** iz Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ukazala je da je upravljanje otpadom jedan od uslova koje Srbija mora da ispuni ukoliko želi da bude članica Evropske unije, te da je taj problem i potrebno i moguće rešiti.

– To je i globalni problem jer se u celom svetu bacaju velike količine hrane, a procenjuje se da je za odlaganje hrane koja se baci potrebno zemljište veličine Kine. Hrana koja se baci čisti je gubitak i za nas i sve buduće generacije i to se mora promeniti – zaključila je Snežana Savčić Petrić. ◆

POKLON-IGRA

POKLON IGRA

John Deere 5045D

JOHN DEERE

TRAKTOR ZA KUP LJENU ULAZNICU

Na Poljoprivrednom sajmu posetiocce sa kupljenim ulaznicama i ove godine očekuje vredan poklon.

Kompanija Kite DOO – Darodavac u Poklon-igri je za najsrećnijeg posetioca pripremila traktor John Deere 5045d.

Svaka kupljena ulaznica je i kupon. Za učestvovanje u Poklon-igri potrebno je na poledini ulaznice čitko ispisati tražene podatke, a potom je ubaciti u kutiju koja će biti postavljena preko puta sajamske fontane. Kupon sa imenom srećnog dobitnika biće izvučen u četvrtak, 23. maja, u 17 časova. ◆

PORODIČNI DAN

Porodični dan je sredo, 22. maj. Tada cela porodica, sa decom do 14 godina, bez obzira na to koliko ih ima, Sajam može da poseti uz jednu ulaznicu kupljenu za 800 dinara. ◆

ULAZNICE

- Pojedinačne 800 RSD
- Kolektivne 600 RSD
- Penzioneri i deca 400 RSD

KAPIJE OTVORENE OD 9 DO 19 ČASOVA

Radno vreme Međunarodnog poljoprivrednog sajma je od 9 do 19 časova. ◆

GENERALNI SPONZOR

PARTNER

ZLATNI SPONZOR

BANKA PARTNER

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

POKRAJINSKA VLADA

FAIR INFORMATION

• Strana 7

DELEGACIJA ARGENTINE POSETILA SAJAM

SPAJAJU NAS SLIČNOSTI I RAZLIČITOSTI

Ambasador Argentine Nj. e. **Osvaldo Marsiko** je s predstavnicima argentinskih kompanija posetio 91. međunarodni poljoprivredni sajam. U razgovoru s generalnim direktorom Novosadskog sajma **Nikolom Lovrićem** delegacija se upoznala sa svim što najveća agropriredba u Evropi nudi.

– Nacionalna izložba stoke i genetski potencijal grla koja su odgajivači izložili visokog je kvaliteta, što je dobar znak da se stočarstvu i proizvodnji bezbedne hrane poklanja velika pažnja – rekao je Lovrić. – Novosadski sajam tokom godine organizuje 30 manifestacija i siguran sam da je mnogo oblasti u kojima možemo da se povežemo s Argentinom, s kojom imamo i mnogo sličnosti, a spaja nas i bogatstvo različitosti. To bi, istovremeno, bila dobra promocija Argentine u Evropi i siguran sam da ćete se uveriti da je dolazak na Novosadski sajam dolazak na mesto na kojem se stiže prednost.

Delegacija Argentine zainteresovana je za uspostavljanje čvršće saradnje s Novosadskim sajmom i privrednicima iz Srbije, posebno kad je reč o poljoprivredi, jer je ovaj segment privrede u našoj zemlji veoma razvijen.

– Poljoprivrednici u Srbiji koriste subvencije države i IPARD program Evropske unije i zahvaljujući toj podršci u velikoj meri je obnovljena mehanizacija, što pozitivno utiče na rezultate u agraru – ratarstvu, voćarstvu, vinogradarstvu – istakao je izvršni direktor za sajamsku delatnost **Boris Nadlukač**.

Članovi argentinske delegacije upoznati su i s merama podrške Evropske unije našoj zemlji. Istaknuto je i da je Evropska unija Partner 91. međunarodnog poljoprivrednog sajma i to je potvrda evropskih zemalja da su poljoprivredni proizvođači iz Srbije deo zajedničkog tržišta. ♦

KUHINJA EVROPSKE UNIJE

AMBASADORI KUVAJU NA SAJMU

Na 91. međunarodnom poljoprivrednom sajmu predstavnici ambasada država članica Evropske unije na štandu u Hali 1 svakodnevno pripremaju jela svojih nacionalnih kuhinja.

– Hrana nas povezuje jer u različitim zemljama ima dosta sličnih jela – rekao je ambasador Poljske **Rafal Perl**. – I u Srbiji i u Poljskoj pripremaju se podvarak i sarma, mada razlike ima jer se sarma kod nas pravi sa slatkim kupusom. Klasičan nedeljni ručak podrazumeva pileću supu, bečku šniclu, krompir i salatu, tako da bi se građani Srbije na nedeljnom ručku u Poljskoj osećali kao kod kuće. U Srbiji retko kuvam jer bilo bi šteta da vreme provodim pored šporeta kad ima mnogo dobrih restorana. Priznajem, teško mi je da odolim roštilju, ali i kolačima.

Za predstavljanje poljske kuhinje ambasador te zemlje izabrao je piroge, a u pripremi mu je pomogao kuvar, šef **Pjotr Popadić**, koji dobro poznaje i

poljsku i srpsku kuhinju.
– Piroge su jednostavno jelo,

kombinuju se testo i fil. Najčešće ih prave bake jer za pripremu testa treba malo više vremena. Mogu biti slane ili slatke, a od slatkih su u Poljskoj najpopularnije one punjene jagodama ili borovnicama i prelivene slatkom pavlakom – rekao je Popadić.

Sajamski posetioci probali su dve vrste slanijih piroga – s filom od mesa i punjene kupusom i vrganjima.

Za šporetom ili, preciznije, ispred rerne bila je i zamenica ambasadora

Evropske unije u Srbiji **Plamena Halačeva**.

– Izborom recepta želela sam da pokažem da Srbija i Bugarska imaju mnogo zajedničkih jela. Pripremala sam tradicionalno jelo koje se u Bugarskoj zove banica, u Srbiji gibanica – a recept je isti. To jelo, koje nas povezuje, sviđa mi se i zbog toga što je za pripremu potrebno manje od 45 minuta – rekla je Plamena Halačeva. ♦

UKUSI ČEŠKE, AUSTRIJE...

I danas će u sajamskoj hali kuvati ambasadori zemalja Evropske unije. Svoje kulinarsko umeće će od 12.30 časova predstaviti ambasador Evropske unije u Srbiji, a sat kasnije ambasador Republike Češke. Sutra u 14 časova kuvaće

ambasador Francuske, a priprema holandskog jela počinje u 15 sati. U sredu će moći da se probaju specijaliteti nacionalnih kuhinja Austrije i Slovačke, a pripremaće ih ambasador Austrije i zamenica ambasadora Republike Slovačke. ♦

NAJSKUPLJE MAŠINE NA MEĐUNARODNOM POLJOPRIVREDNOM SAJMU

KVALITET VREDAN SVAKOG EVRA

Najskuplja mašina na 91. međunarodnom poljoprivrednom sajmu je kombajn CASE IH AXIAL-FLOW 9250, izložen na štandu novosadske kompanije Agromarket machinery. Košta 470.000 evra plus PDV, dok za model sa MacDon hederom treba izdvojiti 605.000 evra, bez uračunatog PDV-a. Reč je o modelu generacije devet, najvećih CASE kombajna sa aksijalnim izvršajem, najjednostavnije konstrukcije, velikog učinka a bez oštećenja zrna. Uz dobru logističku podršku kamiona i pretovarnih prikolica za deset sati efektivnog rada može da skine usev s najmanje 70 hektara.

Epitet najskupljeg traktora guseničara na Poljoprivrednom sajmu pripada „John Deere“ traktoru serije 8RX, modelu 410. Cena mu je 450.000 evra, s uračunatim PDV-om, pa naviše. Zavisno od dodatne opreme, cena traktora 8RX410 može da naraste i za 40.000–50.000 evra.

kontaktne površine naleganja, veoma lako upravljanje, čak i na veoma malim krajevima parcele, odlična stabilnost na

guma, štedi i gorivo.

Na štandu Inter Agrara izložen je najskuplji konvencionalni traktor

za traktore serije 900 su novi motori, među njima i MAN-ov motor od devet litara, koji omogućava radne operacije

Ovaj traktor, izložen kod glavnog ulaza na Novosadski sajam, namenjen je obradi velikih poseda u blizini naselja. Karakterišu ga maksimalne

padinama i najduže vreme rada. Prednost u odnosu na traktore točkaše je u tome što minimalno sabija zemljište i ne proklizava, a zahvaljujući tome što nema

ovogodišnjeg Međunarodnog poljoprivrednog sajma – Fendt 94 Vario. Kao i svi Fendt traktori, poseduje varijabilnu transmisiju, a karakteristično

na manjem broju obrtaja od standardnih traktora, a time i manju potrošnju goriva. Traktor Fendt 942 Vario, izložen na sajmu, košta 360.000 evra plus PDV. ♦

UZ ROBOTE DO KVALITETNIJE I JEFTINIJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

AGROBOT „LALA“ U DOBROM DRUŠTVU

Institut BioSens u Novom Sadu je štand Delegacije Evropske unije u Srbiji u Hali 1 iskoristio za veoma zapaženu prezentaciju primene sopstvenih senzora i robota u savremenoj poljoprivredi. Pored najpoznatijeg, robota za analizu zemljišta – agrobot „Lala“, predstavljeni su i agrobot za branje borovnica, kao i niz senzora i uređaja koji obezbeđuju kvalitetniju i jeftiniju proizvodnju u ratarstvu, voćarstvu i stočarstvu.

– Brojne su prednosti korišćenja robota u obradi zemljišta u odnosu na klasičnu mehanizaciju. Pre svega, ne zagađuju životnu sredinu i lakši su, što znači da ne izazivaju kompakciju zemljišta. Agrobot „Lala“ Instituta BioSens namenjen je uzorkovanju i analizi zemljišta na terenu, pre svega za NPK analize. Bitno je smanjen broj uzoraka, na od tri do pet po hektaru, a rezultati se dobijaju za samo pola sata – objašnjava rukovodilac Centra za senzorsku tehnologiju u Institutu BioSens Goran Kitić.

Činjenica da borovnica zauzima sve više površina u Srbiji i da je sve traženija na tržištu daje na značaju agrobotu za branje borovnica, takođe razvijenom u Institutu BioSens, kojeg, prema Kitićevim rečima, karakteriše to što je aktivan tokom cele sezone.

Uzorkuje zemljište, omogućava precizno prskanje, eliminiše korove, prati vegetaciju, a rezultat svega je – značajno povećanje prinosa.

Uporedo s robotima, Institut BioSens razvija i senzorsku podršku poljoprivredi.

– Širom Srbije smo postavili mrežu meteostanice za merenje svih parametara važnih za praćenje uslova razvoja biljaka i prevencije biljnih bolesti. Konkretno, razvili smo senzore za merenje temperature, vlažnosti vazduha, količine padavina, brzine vetra, jačine osvetljenja, vazdušnog pritiska, vlažnosti zemljišta i lista. Razvili smo, takođe, prenosivi uređaj za ispitivanje statusa biljke „Plant-O-Meter“, koji je u stanju da ustanovi da li su biljke pod stresom usled nedostatka vode ili nutrijenata i koliko su zdrave. Taj uređaj

može i da mapira zemljište po zonama i tako, na primer, omogućiti selektivno i racionalno đubrenje, što doprinosi uštedi, ali i zaštiti životne sredine – dodaje Kitić.

Projekti u funkciji održive poljoprivrede koje Institut BioSens razvija uz podršku Srbije i Evropske unije

i te kako su važni. Uvećavaju procene prema kojima će, po Kitićevim rečima, naša planeta do 2050. godine brojati 10 milijardi stanovnika, što će zahtevati 70 odsto veću proizvodnju hrane u uslovima trećine degradiranog zemljišta. ♦

IPARD IZ DRUGOG UGLA

ZA USPEH NA TRŽIŠTU SVAKA POMOĆ JE POTREBNA

IPARD sa stanovišta korisnika i agencija koje vode klijente kroz ceo proces bio je u fokusu jučerašnjeg panela Ministarstva za evropske integracije a pod nazivom „IPARD iz drugog ugla“. Na skupu su govorili **Nikola Kotarac** u ime kompanije „Voćar Slankamen“, **Mitar Deurić** iz Kompanije „Atos Fructum“ u Maloj Remeti, **Dorđe Mirković**, konsultant za IPARD, i **Jasmina Miljković** iz Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

– Cilj je da predstavimo IPARD kao nešto što je na početku bila nepoznanica, a sada je realna stvar jer su ljudi uvideli da se pare isplaćuju i sve funkcioniše – kaže savetnik ministarke za evropske integracije **Danilo Golubović**. – Primetna je promena kada su u pitanju zahtevi, odnosno ono za šta ljudi najviše konkurišu. Trenutno je najatraktivnija mera za ruralni turizam, ali i zahteva za investicije sve je više.

Da bi se neko upustio u IPARD avanturu, važno je da se dobro informiše o svemu što je potrebno da bi se konkurisalo, ali i upozna s procedurom. Taj posao uglavnom obavljaju agencije specijalizovane za ovaj proces.

– Zainteresovanima bih skrenuo pažnju da se dobro pripreme, pregledaju

i izuče sve pravilnike i angažuju neku agenciju koja već ima iskustva, jer je proces prilično kompleksan – objašnjava Deurić, čija je kompanija zahvaljujući IPARD-u obezbedila 930.000 evra, za investiciju koja je stajala dva miliona

evra. – Mi smo 2020. godine aplicirali za sredstva za kupovinu savremene linije za proizvodnju matičnog soka od jabuke, sa skladišnim kapacitetima za optimalno čuvanje sirovine za taj sok. Budući da se bavimo proizvodnjom jabuka, matičnog

soka od jabuka i proizvodnjom vina, izvezno smo orijentisani i važno nam je da budemo konkurentni. Kako bi se pratili novi trendovi, implementirale nove tehnologije i zauzelo mesto na tržištu, potrebna je svaka pomoć. ♦

aldahra

PET GODINA USPEHA

5000 zaposlenih

20 zemalja

45 tržišta

1 vizija

Зашто клијенти бирају **ГЛОБОС** ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

- Одличан однос премије и сигурности коју ми осигурање пружа, јер је осигурана вредност (сума осигурања) једнака вредности производње и одређује се на основу очекиваног приноса и цене по кг
- **Ризици од којих ме осигурање штити су:**
 - **Основни ризици:** град, пожар, удар грома
 - **Допунски ризици:** уз обавезно уговорене основне ризике су олуја, поплава и губитак семенског квалитета
- **Одштета покрива:**
 - **Губитак количине** код свих култура
 - **Губитак квалитета** код воћа (шљиве, вишње, трешње, јабуке, крушке, брескве, нектарине и кајсије) и стоног грождја, што се посебно уговара
- **Премија осигурања** пољопривреде се одређује на основу вредности производње, осетљивости осигуране културе и места осигурања
- **Плаћање премије у ратама**
 - Друга и свака наредна рата **прати агро рокове**, тј. рате доспевају са динамиком остварења прихода у пољопривреди
- **Повољности осигурања усева и плодова у Глобос осигурању:**
 - Коректна, квалитетна и конкурентна понуда
 - Коректна процена штете
 - Брз излазак на терен
 - Најпрогресивнији осигуравач у претходне 4 године
 - Квалитетно реосигурање
 - Стручан кадар са вишегодишњи искуством у осигурању усева и плодова

ОСИГУРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МЕХАНИЗАЦИЈЕ

- **Каско осигурање пољопривредне механизације** ми пружа:
 - **Широк спектар осигураних ризика** у основном каско осигурању које покрива штету у случају саобраћајне незгоде, пада или удара неког предмета, пожара, експлозије, изненадног термичког или хемијског деловања споља, удара грома, града, олује, снежне лавине, манифестација и демонстрација, злонамерних поступака или обести трећих лица
 - Каско полиса **важи ко год да управља** возилом
 - **Одличан однос цене осигурања и обима покривеног ризика**
 - **Осигурања чије је закључење условљено закљученим основним каско осигурањем:**
 - Допунско осигурање од крађе возила или његових делова и утаје возила
 - Делимично каско осигурање лома стакала
 - Каско осигурање возила од лома
- **Осигурање од аутоодговорности пољопривредне механизације** обезбеђује накнаду за штете трећим лицима и стварима, које је нанела осигурана пољопривредна механизација, без обзира ко њом управља

ОСИГУРАЊЕ АГРОДОМАЋИНСТВА

- **Брзо уговарање, једноставна процедура**
- Осигурани су **основни и помоћни објекти**, као и **ствари у домаћинству**
- **Основни ризици:** пожар, удар грома, експлозија, олуја, град, лом стакала, провална крађа
- **Допунски ризици:** излив воде, поплава, бујица, земљотрес, лом механичке опреме

NA IZLOŽBI NEKONVENCIONALNOG STOČARSTVA U HALI 23

ZAKRUŽEN PROCES PROIZVODNJE JE BUDUĆNOST

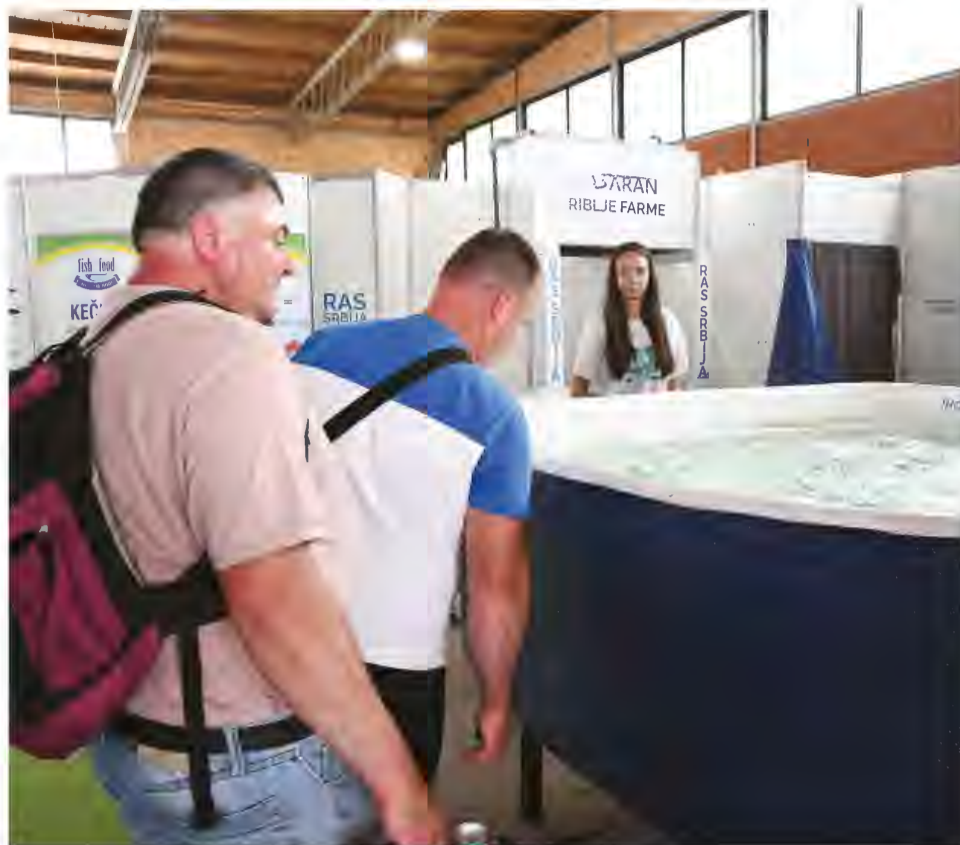
U okviru Izložbe nekonvencionalnog stočarstva, u Hali 23, posetioci 91. međunarodnog poljoprivrednog sajma mogu da se upoznaju sa inovativnim tehnologijama u ribarstvu i probaju medne proizvode brojnih pčelara. Ideja je da se predstave mogućnosti intenzivnijeg i masovnijeg uzgoja u privredne svrhe, ali i pravci za one koji žele tim da se bave za sopstvene potrebe.

– Predstavljamo čitav sistem za proizvodnju ribe u zatvorenom prostoru, a ideja je usmerena u dva pravca – kaže predstavnik Klastera „Ikra“ i generalni direktor kompanije „Pasaran“ **Saša Pašić** iz Bečeja. – Prvi pravac je intenzivni uzgoj ribe u zatvorenom prostoru, a drugi je supstitucija propalih seoskih

domaćinstava, u čijim zapuštenim prostorijama mogu da se drže bazeni i gaji riba, što donosi profit od kog jedna porodica može da živi.

Sistem podrazumeva takozvanu vodenu baštu, odnosno akvaponiju, koja prečišćava vodu iz bazena. U isto vreme iz nje uzima minerale koji su joj neophodni za razvoj.

– Odgovorno mogu da kažem da smo za oktavu više u odnosu na Evropu jer nudimo zakruženi proces proizvodnje, koji je rasprostranjen u severnoj Evropi samo u okviru velikih sistema. Trenutno smo napravili nekoliko ribnjaka, u Bačkom Petrovom Selu je gotov, a uskoro će biti i u Čurugu, Bečeju... To je sigurno budućnost, samo ljudi moraju da shvate da je to budućnost – kaže Pašić.

SLEDEĆE GODINE NA SAJMU ŠKAMPI IZ BAZENA

Kompanija „Pasaran“ napravila je i modularni sistem koji opstaje i s jednim i sa sto bazena. Jedan bazen ima pet kubika i tokom jednog turnusa, koji u kontrolisanim uslovima traje oko tri meseca, daje 500 kilograma ribe, a mesečni profit je 250 evra. Što više bazena, veća je i zarada.

– Investicija se isplati već posle godinu dana jer je riba

konkurentna i tražena roba, a cene su visoke. Sad razvijamo tehnologiju za proizvodnju škampa i nadam se da ćemo ih izložiti sledeće godine na Poljoprivrednom sajmu – kaže Pašić. – Po ovom sistemu može se raditi s morskom ribom, a potrebni su džak morske soli i odgovarajuća tehnologija za prečišćavanja vode. ♦

Kada je reč o pčelarstvu, izazov je probiti se na tržištu, a potom na njemu i opstati. Stoga se pčelari, već po osnivanju poljoprivrednih gazdinstava, odlučuju za neki novi proizvod koji će brzo dopreti do kupaca.

– Trenutno imamo 380 zavedenih košnica, a držimo ih u okolini Kikinde, gde vrcamo suncokretov med, kao i kod Subotice i Kelebije, gde su livada i bagremar – kaže vlasnik PG „Pčelarstvo

Dimitrijević“ iz Kikinde **Aleksandar Dimitrijević**. – Otkako smo se 2015. godine registrovali, proizvodimo kremasti med. Prirodnim putem razbijaju se kristali meda i mešaju s raznim dodacima, kao što su kakao, malina, šumsko voće, lekovito bilje.

U ponudi ovog gazdinstva su i propolis (kapsul i sprej), polen (sušeni i mleveni) i vosak (kreme na bazi eteričnih ulja). ♦

КРЕДИТИ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ

За више информација:
Контакт центар 011 20 20 292
www.posted.co.rs

БАНКА ПАРТНЕР
91. МЕЂУНАРОДНОГ
ПОЉОПРИВРЕДНОГ
САЈМА

1921

БАНКА
ПОШТАНСКА
ШТЕДИОНИЦА

THE MOST EXPENSIVE MACHINERY AT THE 91st INTERNATIONAL AGRICULTURAL FAIR

QUALITY WORTH SPENDING EUROS ON

The most expensive machine at the 91st International Agricultural Fair is the CASE IH AXIAL-FLOW 9250 combine displayed at the stand of Agromarket Machinery, a company from Novi Sad. The cost of this grand machine is € 470.000, VAT not included. If you add the MacDon header, the total amount is € 605.000, VAT not included. The CASE IH AXIAL-FLOW 9250 is a ninth-generation model of the largest CASE combines with axial-flow working engines, having the simplest construction for a more effective production, without damaging the grain. With the support of a tractor and a transfer trailer, it can gather crops from at least 70 ha in 10 hours' time.

Labelled as the most expensive crawler tractor at the International Agricultural Fair is the "John Deere" tractor 8RX series, model 410. The cost

of which is € 450.000, VAT included. The price of the 8RX410 can go up from about € 40.000 to € 50.000, depending on the additional equipment. The

crawler tractor 8RX410 is displayed at the main entrance of the Novi Sad Fair, its main purpose is to cultivate larger properties near populated areas.

With maximum adhesion surface, the tractor is easy to control even at the smallest ends of cultivated areas. Its main characteristics are long working hours and good stability in slope areas. The advantage of the 8RX410 crawler tractor, as opposed to regular tractors, is minimum soil compaction while working and minimum skidding, which in the end saves gas and money.

At the Inter Agrar stand the most expensive regular tractor at this year's Agricultural Fair is displayed - Fendt 94 Vario. Like previous Fendt models, the Fendt 94 Vario also has continuously variable transmission, but the 900 series comes with a brand-new engine, a MAN 9 litre, which ensures long-term economic success – more efficient cultivation with less gas consumption. The cost of the Fendt 942 Vario tractor is € 360.000, VAT not included. ♦

NATIONAL LIVESTOCK EXHIBITION

At the National Livestock Exhibition and The Exhibition of Genetic Potentials, there are over 800 heads of cattle, sheep, horses and goats presented. The Presidents of the Evaluation Committee all agree on one thing: this year, the quality of every specimen is at a record high level.

– The quality of the livestock head exhibited is exceptional and I must point out that over the last few years, we haven't had such strong competition between the most dominant cattle breeds on display: the Holstein Friesian and the Simmental. – said the President of the Evaluation Committee for Cattle **Denis Kučević**.

According to Kučević, the breeders have made an effort to bring out the best of the best before the judges.

– In every category they have managed to create a tough competition, making it harder for the Committee to decide. But to everyone's satisfaction we can take pride in having specimens that are competitive and ready to be

presented at any international fair – said Kučević.

Amongst other cattle breeds, this year at the Fair we have the Limousin, Angus, the Charolais, Hereford, the Belgian Blue, as well as autochthonous buffalo breeds.

Significant progress has been made when it comes to the display of horses this year, according to the expert jury. It is safe to say that the breeders have successfully satisfied some of the top criteria in the horse business.

– This is a festival for the Lipizzaner breed in Vojvodina and Serbia – said the President of the Evaluation Committee for horses **Ivica Mandić**, who is also an international judge for the Lipizzan breed. – The head quality is stable, even progressing. Nowadays we are working with young mares, 3 to 6 years old, and other heads of horse deserve to be included in the future breeding process. I am happy that the Lipizzan population in Serbia is growing, and that the quality is progressing. All that gives some incentive

to the breeders.

Amongst various heads of livestock at the Fair, the most numerous are the sheep, and according to the President of the Evaluation Committee for sheep and goat professor **Ivan Pihler**, the quality of the heads is very high.

– We are on a steady course when

it comes to the development of the livestock breeding industry. The support for investments from the State has been significant – said Pihler.

The breeders have expressed their interest, so this year we have new exhibitors. When it comes to goats, mostly young specimens are displayed. ♦

NAJBOLJA GRILA IZ DOMAĆEG UZGOJA KRUNA OVOGODIŠNJEG SAJMA

SRBIJA ZASNOVANA NA RURALNOM SEKTORU

Grla prikazana na Nacionalnoj izložbi stoke su izuzetna, a genetski potencijal je kruna svetskog razvoja u stočarstvu,

je doprinelo i to što proizvođači shvataju da ta proizvodnja donosi korist njima, ali i razvoju stočarstva u zemlji, a da je znanje

tvrdi rukovodilac Glavne odgajivačke organizacije u stočarstvu u AP Vojvodini prof. dr **Ivan Radović**.

– U stočarstvu u Srbiji postoji pad broja grla, međutim, ako se pogleda njihov kvalitet i broj priplodne stoke, situacija je potpuno drugačija jer se tu beleži stalni rast – ukazuje dr Radović. – Treba biti jasan: ne govorim o ukupnom broju grla, nego o kvalitetnom priplodnom materijalu koji štiti naše domaće tržište. U Srbiji ima dovoljno kvalitetnog genetskog materijala, a tome

presudno u postizanju dobrih rezultata.

Budući da se u Srbiji proteklih nekoliko godina ulaže u razvoj stočarstva, naš sagovornik očekuje da će se i broj grla stoke drastično povećati.

– Na Poljoprivrednom sajmu imamo priliku da vidimo pravu Srbiju, koja je zasnovana na ruralnom sektoru, seoskom domaćinstvu, na domaćinima i seljacima u najboljem smislu te reči. Na taj način čuvamo ne samo rase i broj životinja u uzgoju, nego obezbeđujemo i hranu za naše tržište – ističe dr Radović. ◆

DEFILE U ČETVRTAK

Odgajivači su izložili tova goveda, limuzin, angus, hereford rase, kao i belgijsko plavo goveče. Tu su i mlečna goveda simentalne i holštajn-frizijske rase. Posetioци mogu da vide i domaće bivole – grla autohtone rase.

Mesto na Izložbi imaju i konji, a prikazani su najbolji primerci lipicanera, kraljevskog holandskog toplokrvnjaka, hrvatskog hladnokrvnog, belgijskog hladnokrvnog konja. Ima i bosanskih/domaćih brdskih,

kao i poni konja i domaćih magaraca. U genetičke resurse se svrstavaju bosanski brdski konji i balkanski magarac. Odgajivači ovaca su prikazali il de frans, virtemberg, romanovsku, safolk rasu kao i cigaju – autohtonu rasu ovaca.

Javno ocenjivanje stoke juče je završeno, a koja su grla najbolja i koja će poneti lentu, biće poznato u četvrtak, 23. maja, kada će, na Dan stočara, prodefilovati pred publikom. ◆

UDRUŽENJE MALIH I NEZAVISNIH PIVARA SRBIJE

PREMIJERE: DIMLJENO PIVO I SAJDER

I ove godine na Novosadskom sajmu nastupa Udruženje malih nezavisnih pivara Srbije, koje broji više od 40 članova. Prvi dolazak ovog udruženja na Međunarodni poljoprivredni sajam poklapa se s godinom njegovog osnivanja – 2018. Na ovogodišnjoj manifestaciji predstavilo se 10 zanatskih pivara, koje su iznele više od 30 vrsta piva, a dve, iz Valjeva i Novog Sada, i sedam vrsta sajdera – gaziranog vina od jabuke sa oko pet odsto alkohola.

– Prvi put na sajmu predstavljamo domaći sajder, piće koje postaje sve traženije kod nas. Novina ima i u ponudi najtraženijih, svetlih piva, a reč je o dimljenom pivu specifičnog mirisa. Pravi se posebnom tehnologijom, koja podrazumeva dimljenje ječmenog slada

– objašnjava **Marius Laoj** iz Udruženja malih nezavisnih pivara Srbije.

Na štandu u Hali 1a gužva počinje u vreme ručka i ne jenjava do zatvaranja sajamskih kapija.

– Sve popularnija su gorča ipa piva, koja sadrže veću količinu hmelja. Osim svetlih i tamnih piva, u ponudi su i crvena, koja se prave mešavinom klasičnog, prženog i aromelizovanog slada. Ima i piva s ukusom voća, a najtraženije je ono s borovnicom. Za ljubitelje čokolade i banana, pravi izbor je pivo s čokobananom, koje se pravi od ječmenog slada, kvasca, hmelja, pirea od kakao zrna i svežih banana – kaže Laoj i ističe da kraft piva vole da probaju i muškarci i žene, a da je uslov da se to učini – navršenih 18 godina. ◆

DANAS NA SAJMU

POSETA SAJMU

12.45 časova, Hala „Master“, štand Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo

Izjave za medije: predsednik Skupštine AP Vojvodine Balint Juhas i generalni direktor Novosadskog sajma Nikola Lovrić

KONGRESNI CENTAR „MASTER“

9.00 – 16.30 časova, Sala 5

Konferencija „Obnovljivi izvori energije i održiva poljoprivreda iz perspektive korisnika“

10.00 – 12.00 časova, Sala 4

Kako prebroditi sušnu godinu – praktični saveti za uspešnu žetvu
Organizator: Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

10.00 – 11.00 časova, Sala 2

Panel 1 - Finansijski model Projekta konkurentne poljoprivrede Srbije kao podrška razvoju primarnih poljoprivrednih proizvođača

11.00 – 12.00 časova, Sala 2

Panel 2 - Put do tržišta: Inkluzija primarnih poljoprivrednih proizvođača

Organizator: Projekat konkurentne poljoprivrede Srbije, Novi Beograd

11.00 – 13.00 časova, Sala 3

Inovativna rešenja u poljoprivredi i njihovo finansiranje
Organizator: Udruženje novinara za poljoprivredu „Agropress“, Beograd

12.00 – 14.00 časova, Sala 6

Poljoprivreda 5.0 i predstavljanje Sajma EIMA u Bolonji
Organizator: ITA / ICE – Italijanska agencija za spoljnu trgovinu

13.00 – 17.00 časova, Velika sala
Uručenje priznanja učesnicima ocenjivanja kvaliteta proizvoda
Organizator: Novosadski sajam

13.30 – 14.30 časova, Sala 3

Konferencija
Organizator: Poslovno udruženje za živinarstvo „Zajednica živinara“, Beograd

HALA 1 · ŠTAND DELEGACIJE EVROPSKE UNIJE U REPUBLICI SRBIJI

10.00 – 11.00 časova
Panel „VIP razgovori – Kvalitet hrane u Srbiji i Evropskoj uniji“

11.30 – 12.15 časova

Prezentacija - Ambasada Kraljevine Holandije predstavlja: Napredna integralna i biološka zaštita u savremenoj proizvodnji voća i povrća

12.45 – 13.45 časova

Panel - Ambasada Kraljevine Holandije predstavlja: Budućnost biogasa – odgovor na ekološke imperitive

14.00 – 14.45 časova

Prezentacija - Ambasada Republike Austrije predstavlja: Dobar monitoring životne sredine je osnova za bezbednu hranu

15.00 – 15.30 časova

Info sesija „Finansiranje proizvoda i savetodavna podrška malim i srednjim preduzećima u Srbiji“

15.40 – 17.10 časova

Info sesija „IPARD – predstavljanje novim mera M1 + M3 + M7“

17.15 – 18.00 časova

Panel - Ministarstvo za evropske integracije predstavlja: Programi

evropske teritorijalne saradnje Republike Srbije sa državama članicama Evropske unije

EU KUHINJA

12.30 – 13.15 časova

Vreme ručka sa ambasadorom Evropske unije u Srbiji

13.30 – 14.15

Vreme ručka sa ambasadorom Republike Češke u Srbiji

HALA „MASTER“ · ŠTAND

POKRAJINSKOG SEKRETARIJATA ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

10.00 – 10.45 časova

Edukacija savetodavaca (Educons Univerzitet)

11.00 – 12.00 časova

Panel diskusija „Voćarstvo i vinogradarstvo – stanje i perspektiva“

12-15 – 13.15 časova

Panel diskusija „Doprinos fakulteta digitalnoj poljoprivredi kroz istraživanja i edukaciju“

13.30 – 16.00 časova

Predstavljanje korisnika i degustacija vina

HALA „MASTER“ · ŠTAND

POKRAJINSKOG SEKRETARIJATA ZA PRIVREDU I TURIZAM

Dan vinara iz AP Vojvodine

10.20 časova

Plesni nastup Viva dance

10.30 časova

Muzički nastup bend Hercenšlus

10.50 časova

Plesni nastup Viva dance

11.00 časova

Obraćanje na paviljonu, pokrajinski sekretar za privredu i turizam dr Nenad Ivanišević, sa zvaničnim predstavnicima institucija i privrednicima

11.20 časova

Koktel

Muzički nastup bend Hercenšlus

13.00 – 13.30 časova

Radionica: Razvojni centar kreativnih industrija, Igor Jezdimirović

13.30 – 14.00 časova

Radionica: Zanatstvo za naredno doba, Marina Trifunović

14.00 – 18.00 časova

Predstavljanje vinarija i drugih izlagača u paviljonu

HALA 1 · ŠTAND KANCELARIJE ZA

KOSOVO I METOHIJU

15.00 časova

Kulturno-umetnički program

Predstavljanje Opštine Leposavić

HALA „MASTER“ · ŠTAND JVP „VODE

VOJVODINE“

10.00 – 16.00 časova

Otvorena kancelarija za rad sa obveznicima naknade za odvodnjavanje

HALA „MASTER“ · ŠTAND NACIONALNE SLUŽBE ZA

ZAPOŠLJAVANJE

13.30 časova

Potpisivanje Protokola o saradnji između Nacionalne službe za zapošljavanje i Novosadskog sajma

HALA „MASTER“ · ŠTAND

PRIVREDNE KOMORE VOJVODINE

13.00 časova

Dodela diploma polaznicima četvoronedeljne Obuke za trgovanje na berzi - Upravljanje tržišnim rizicima ◆